

Lääkealan toimijoiden valvonta

31.10.2012

Dnro
2524/11.03.08/2012

Postitettu 5.11.2012

Jakelussa mainituille

Apteekkien sijaintialueiden määrääminen Lahden kaupungissa**Päätös**

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (jäljempänä myös Fimea) on tänään tekemällään päätöksellä määrännyt Lahden kaupungin alueella toimivat apteekit sijoittumaan Lahden kaupungin alueelle.

Samalla kumotaan 18.8.1997 päivätty sijaintialuepäätös Lahden kaupungin apteekkien sijaintialueista (LL dnro 70/811/1997).

Samanaikaisesti on tehty eri päätös Salpausselän sivuapteekin muuttamisesta Lahden 13. apteekiksi (Dnro 2525/11.03.06/2012).

Kuuleminen

Fimea on kuullut Lahden kaupunkia ja Lahden kaupungissa apteekkiliikettä harjoittavia apteekkareita 12.6.2012 päivättyllä kuulemiskirjeellä (Dnro 2524/11.03.08/2012 ja 2525/11.03.06/2012) apteekkien sijaintialueista Lahden kaupungissa ja Salpausselän sivuapteekin muuttamisesta apteekiksi. Lisäksi kuulemiskirje lähetettiin tiedoksi Lahden naapurikuntien alueella apteekkiliikettä harjoittaville apteekkareille.

Kuulemiskirjeessä todettiin, että lausuntojen antamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista. Kirjalliset lausunnot pyydettiin toimittamaan Fimean kirjaamoon 20.7.2012 mennessä.

Kuulemiskirjeessä esitettiin, että Lahden kaupungin alueesta muodostetaan yksi apteekkien sijaintialue.

Annettuun määräaikaan mennessä lausuntonsa asiasta antoivat Helsingin yliopiston apteekin apteekinhoitaja Jukka Niemi ja Nastolan apteekin apteekkari Ulla Finne.

Lahden kaupungilta pyydettiin uudestaan lausuntoa 31.8.2012 päivättyllä sähköpostiviestillä. Lahden kaupunki toimitti lausuntonsa asiasta 6.9.2012.

Lahden kaupungin lausunto

Lahden kaupungin hallintoylilääkäri Maria Virkki toteaa Lahden kaupungin lausunnossa, että Lahden kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala pitää Fimean esitystä apteekkien sijaintialueista Lahden kaupungissa perusteltuna ja kannattaa esitystä.

Helsingin yliopiston apteekin lausunto

Helsingin yliopiston apteekin lausunnossa apteekinhoitaja Jukka Niemi toteaa, että Yliopiston apteekki ei vastusta esitystä muuttaa Lahden kaupungista yksi apteekkien sijaintialue, mutta on huolissaan mahdollisesta apteekkipalvelujen uudelleensijoittumisesta muutoksen yhteydessä. Apteekinhoitaja Niemen mukaan nykyiset asiointialueet saattavat jäädä ilman apteekkipalveluja, jolloin syntyy tarve lisätä apteekkien määrää sivuapteekkilupamenettelyjen kautta. Lisäksi lausunnossa todetaan, että apteekkien määrän lisääntyminen Lahden kaupungissa johtaa väistämättä joidenkin apteekkien taloudellisen tilanteen merkittävään heikkenemiseen.

Nastolan apteekin lausunto

Nastolan apteekin apteekkari Ulla Finne vastustaa Fimean esitystä muodostaa Lahden kaupungista yksi apteekkien sijaintialue. Finnen näkemyksen mukaan Lahden kaupunki on aivan liian suuri alue, jotta sillä voisi olla vain yksi apteekkien sijaintialue. Lisäksi Finne toteaa lausunnossaan, että mahdolliset kuntaliitokset muutaman vuoden kuluessa voivat vaikeuttaa apteekkipalveluiden saatavuutta uuden Lahden alueella.

Finne kuvaa lausunnossaan Suomen eri kaupunkien apteekkipalveluiden sijoittumista ja Fimean apteekkien sijoittumiseen tekemiä päätöksiä sekä lausuntohetkellä Fimeassa vireillä olevia asioita. Finnen näkemyksen mukaan Fimealla tulee olla yhdenmukainen linja apteekkien sijaitsemisessa eri kaupungeissa.

Perustelut

Sovellettava lainsäädäntö

Lääkelain (395/1987) 39 §:n mukaan apteekkeja tulee olla maassa siten, että väestö, mikäli mahdollista, voi vaikeudetta saada lääkkeitä.

Lääkelain 40 §:n mukaan apteekkilupa myönnetään tietyn apteekkiliikkeen harjoittamiseen kunnassa tai sen osassa. Lääkelain muutosta koskevan lain 895/1996 perustelujen (HE 118/1996) mukaan apteekkilupa annetaan apteekkiliikkeen harjoittamiseen kunnan alueella aina, kun se suinkin on mahdollista ja kunnan osaa käytetään ensisijaisesti silloin, kun muutoin olisi syytä pelätä laajojen alueiden jäävän ilman apteekkipalveluja.

Lääkelain 41 §:n 2 momentin mukaan Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi päättää apteekin sijaintialueen muuttamisesta ja apteekin siirtämisestä kunnan osasta toiseen, jos se on tarpeen apteekkipalvelujen turvaamiseksi. Lääkelain muutosta koskevan lain 22/2006 perustelujen

mukaan (HE 107/2005) päätös voidaan tehdä, jos siihen on olemassa lääkehuollolliset perustelut. Arvioinnissa on siten otettava huomioon alueen väestömäärä, alueella jo olevat apteekkipalvelut ja muiden terveydenhuollon palvelujen sijoittuminen.

Apteekkipalveluiden turvaaminen

Lahden kaupungin asukasluku on tällä hetkellä noin 102 500. Kaupungin alueella sijaitsee 12 apteekkia ja neljä sivuapteekkia, joista yksi sivuapteekki on Fimean samanaikaisesti tämän päätöksen kanssa tekemällä päätöksellä muutettu itsenäiseksi apteekiksi (Dnro 2525/11.03.06/2012). Lisäksi Lahden keskustassa toimii Helsingin Yliopiston apteekin alainen sivuapteekki.

Tällä päätöksellä kumottavan sijaintialuepäätöksen mukaan Lahden kaupunki on jaettu neljään apteekkien sijaintialueeseen. Apteekkien sijaintialueet Lahden kaupungissa on määritelty edellisen kerran vuonna 1997 (LL dnro 70/811/97). Tämän jälkeen Lahden apteekkipalveluissa on tapahtunut muutoksia. Kaksi sivuapteekkia on muutettu apteekiksi (Lahden 9. apteekki ja Lahden 10. apteekki) ja kaupunkiin on perustettu kaksi uutta apteekkia (Lahden 11. apteekki ja Lahden 12. apteekki).

Kaupungissa toimii kuusi terveysasemaa, joista neljä toimii Paavolan terveystalossa osoitteessa Kauppakatu 14. Ahtialan terveysasema sijaitsee Ahtialan kaupunginosassa (os. Alasenkatu 2) ja Launeen terveysasema Launeen kaupunginosassa (os. Launeenkatu 74). Launeen terveysaseman sairaanhoitaja- ja yleislääkäripalveluista vastaa Pihlajalinna Oy. Terveyskeskuspäivystys on järjestetty arkipäivisin Lahden kaupunginsairaalan Päiväpoliklinikalla (os. Harjukatu 48). Ilta-, yö- ja viikonloppupäivystyksestä vastaa Akuutti24-päivystys Päijät-Hämeen keskussairaалassa (os. Keskussairaалankatu 7).

Fimean käsityksen mukaan lääkehuollon toimivuus ja apteekkipalveluiden saatavuus voidaan parhaiten turvata muodostamalla Lahden kaupungin alueesta yksi apteekkien sijaintialue.

Apteekit voivat sijoittua vapaasti määritellyllä sijaintialueellaan. Sivuapteekkien (mukaan lukien Helsingin yliopiston apteekin Lahden sivuapteekki) sijaintialueet on määrätty kunkin sivuapteekkiluvan myöntämisen yhteydessä.

Lahden kaupungin kasvaessa apteekkipalveluiden tarpeita on syntynyt kasvaneille ja aivan uusille asuin- ja asiointialueille. Apteekkien sijaintialueiden yhdistäminen yhdeksi alueeksi mahdollistaa apteekkien joustavan sijoittumisen sekä terveystalouksia tukevasti että Lahden asukkaiden asiointikäyttötymisen mukaisesti. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen näkemyksen mukaan Lahden kaupungissa on riittävästi apteekkitoimipisteitä, minkä vuoksi ei ole syytä pelätä laajojen alueiden jäävän ilman apteekkipalveluja, vaikka apteekkien vapaa sijoittuminen mahdollistetaan koko kaupungin alueella.

Helsingin yliopiston apteekin lausunnossa apteekinhoitaja Niemi esittää, että nykyisten asiointialueiden mahdollisesti jäädessä ilman apteekkipalveluja, syntyy tarve lisätä apteekkitoimipisteitä sivuapteekkilupamenettelyn kautta.

Fimean näkemyksen mukaan sivuapteekin perustaminen on aina toissijainen vaihtoehto itsenäiselle apteekille. Lisäksi lääkelain muutosta koskevan lain 1112/2010 perustelujen (HE 94/2010) mukaan sivuapteekkeja koskevan lääkelain 52 §:n tarkoituksena on mahdollisuuksien mukaan turvata syrjäseutujen ja haja-asutusalueiden lääkehuolto. Jos apteekkitoimipisteiden siirtyminen Lahden kaupungissa johtaa apteekkipalveluiden saatavuuden merkittävään heikentymiseen jollakin alueella, ryhtyy Fimea tarvittaessa selvittämään erillisenä asiana apteekkipalveluiden lisäämistarpeita Lahden kaupungissa.

Nastolan apteekin apteekkari Finne esittää lausunnossaan, että mahdollisten kuntaliitosten myötä yksi apteekkien sijaintialue Lahden kaupungissa voi aiheuttaa ongelmia apteekkipalveluiden saatavuudessa Lahteen liittyneiden kuntien alueella. Lisäksi apteekkari Finnen näkemyksen mukaan Fimealla tulee olla yhdenmukainen linja apteekkien sijaitsemisessa eri kaupungeissa.

Fimea on systemaattisesti päivittänyt apteekkien sijaintialuepäätöksiä toteutuneiden kuntaliitosten johdosta. Ennen uuden sijaintialuepäätöksen voimaantuloa on sovellettu voimassa olevaa apteekkien sijaintialuejakoa voimassa olevan sijaintialuepäätöksen tekohetkellä vallinneiden kuntarajojen mukaan.

Fimean näkemyksen mukaan apteekkien sijaintialueiden tarkoituksena on käytännössä varmistaa, että apteekkipalveluita on riittävästi saatavilla. Fimea harkitsee aina tapauskohtaisesti, täytyvätkö lääkelain edellyttämät apteekkipalveluiden turvaamista koskevat perusteet apteekkien sijaintialueen muuttamiselle. Huomioon otettavia seikkoja ovat väestömäärä, alueella jo olevat apteekkipalvelut ja muiden terveydenhuollon palvelujen sijoittuminen.

Lainkohdat

Läkelaki (395/1987) 39 §, 40 §, 41 § ja 102 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta lääkelain 102 §:n mukaisesti valittamalla Kouvolan hallinto-oikeuteen. Valitusosioitus liitteenä (liite).

Johtaja

Eija Pelkonen

Yliproviisori

Noora Oinonen

Liite	Valitusosoitus
Lisätiedot	Tarvittaessa lisätietoja päätöksestä antaa yliproviisori Noora Oinonen (puh. (09) 4733 4569, noora.oinonen@fimea.fi).
Maksutta	
Jakelu	Lahden kaupunki Lahden 1. apteekki, apteekkari Petri Vähätalo Lahden 2. apteekki, apteekkari Päivi Wiberg Lahden 3. apteekki, apteekkari Aili Torkki Lahden 4. apteekki, apteekkari Leena Härmälä Lahden 5. apteekki, apteekkari Tarmo Salin Lahden 6. apteekki, apteekkari Rauli Helosvuori Lahden 7. apteekki, apteekkari Tyyri Vallanen Lahden 8. apteekki, apteekkari Päivi Sulosaari Lahden 9. apteekki, apteekkari Riitta Heinonen Lahden 10. apteekki, apteekkari Airi Rouhiainen Lahden 11. apteekki, apteekkari Pasi Palmroos Lahden 12. apteekki, apteekkari Jaana Pennanen Helsingin yliopiston apteekki, apteekinhoitaja Jukka Niemi
Tiedoksi	Hollolan apteekki, apteekkari Tapio Rytälä Nastolan apteekki, apteekkari Ulla Finne Orimattilan 1. apteekki, apteekkari Sinikka Lankinen